

Helhedsplan for vandmiljøet i Randbøldal

Randbøldal rummer det ældste fabriksanlæg nord for Kongeåen. I 1733 blev der etableret en papirfabrik og senere en klædefabrik. Sidstnævnte blev nedlagt i 1980.

Der er etableret et lille museum i "Det røde palæ" om dambrug, og Randbøldalmuseet, der bl.a. handler om vandkraft, er etableret i den gamle klædefabrik.

Randbøldal rummer desuden en velfungerende campingplads og et aktivt lokalsamfund med borgerforening. Der er således skaffet 400.000 kr. til etablering af naturlegeplads og borgerhytte i området, og der er etableret stier i området bl.a. op i Hjortedalen.

Ønske om en kærlighedssti rundt om de to søer i byen. Pt. er der anvendt 15 mio. kr. på at oprense malakitgrønt fra de to møllesøer i Randbøldal af hensyn til vandmiljøet.

Opgaven med en helhedsplan for området bliver at koble områdets spændende naturhistorie med områdets unikke kulturhistorie. Hvad kan man gøre for at gøre Randbøldal endnu mere spændende og attraktiv?

Der er etableret turbiner ved de to møllesøer. En forsats drift af disse turbiner kræver, at ejerne vedligeholder turbinerne.

Der blev drøftet fordele og ulemper ved forskellige løsninger for vandmiljøet i Randbøldal

Hvis man fjerner opstemningerne vil der opstå et vandløb med en hældning på 16-17 0/00, hvilket vil genskabe det som en af de stejleste vandløbsstrækninger i DK. Faldet alene gennem Randbøldal og Hjortedalen er på 16 meter.

Opstemningerne er udpeget som spærringer i Statens vandplaner og Vejle Kommune ønsker derfor at skabe vandløbspassage i Vejle Å. Det vil kræve, at der kan skaffes statsmidler til projektet, der er vurderet til at koste 30 mio. kr. Lige nu har staten ikke afsat midler til dette vandplanprojekt.

Flere gav udtryk for, at mange i Randbøldal gerne vil bevare miljøet omkring de to møllesøer, og at kulturhistorien i Randbøldal vejer tungt.

Muligheden for kun at nedlægge den nederste turbine og møllesø blev foreslået. Det øverste møllesø vil sandsynligvis kunne bevares ved, at der her etableres et omløbsstryg rundt om søen.

I forbindelse med de mange overvejelser om en fremtidig helhedsplan vil det være vigtigt at få kortlagt de kulturhistoriske værdier i byen.

Desuden er der hensynet til de to turbineejere. Hvad er deres interesser i forhold til at opretholde og drive turbinerne fremover? Hvis turbinerne skal nedlægges vil der sandsynligvis blive tale om ekspropriation af stemmeretten.

Flere gav udtryk for, at en helhedsplan for vandmiljøet i Randbøldal skal diskuteres og afstemmes med de ønsker, som lokalsamfundet har.

Opgaven kunne være at bevare de bedste kulturhistoriske elementer i Randbøldal og samtidig skabe et fantastisk vandløb.

Randbøldal satser en del på turisme, og her er det vigtigt at afveje hvilket udtryk, der vil være vigtigst for byen – møllesøer eller et brusende vandløb.

De næste skridt:

Gruppen vil indkalde til møde i borgerforeningen om en helhedsplan for vandmiljøet i Randbøldal for en diskussion af hvorledes borgere i Randbøldal kunne se udviklingen af vandmiljøet i Randbøldal i sammenhæng med de kulturhistoriske værdier tilknyttet netop vandmiljøet.

Kontaktperson: Peer Høgsberg, peer.natur@gmail.com